

BFK Budapest Fejlesztési Központ Nonprofit Zrt.

mint Ajánlatkérő

2022. évi intézkedési terve

az egyajánlatos közbeszerzések elkerülését segítő módszerekről és gyakorlatokról

I. Bemutakozás

A Budapest Fejlesztési Központ Nonprofit Zrt. (továbbiakban: BFK) 2020. februárjában a Kormány Budapest-fejlesztési munkájának szakmai műhelyeként alakult meg. Egységes szemléletben kezeli Budapestet és térségét, megoldást keres a központi régió problémáira és igyekszik válaszokat találni a XXI. század kihívásaira is, legyen szó akár közlekedés problémáiról, akár a város zöldítéséről, vagy a ma már kihasználatlan városi terek újrahasznosításáról. A BFK célja, hogy a Fővárost és térségét a jelenleginél versenyképesebbé, fenntarthatóbbá tegye, így a központi régió az itt lakók számára élhetőbbé, az ide látogatók számára pedig még vonzóbbá váljon.

A BFK a Kormány Budapest-fejlesztési munkájának szakmai műhelyeként működik. Feladata az integrált közlekedés- és városfejlesztési projektek előkészítése és végrehajtása, a fenntartható kötöttpályás közlekedés fejlesztése, az új közlekedési és módváltást segítő kapcsolatok létrehozása, a rozsdáövezeti területek fejlesztése, és az élhető városi környezet kialakítása.

II. Az intézkedési terv célja

A magyarországi közbeszerzésekkel kapcsolatban fontos európai uniós elvárás a verseny szintjének javítása. A közbeszerzésekben a piaci verseny megléte előnyös, hiszen, ha egy-egy szerződés elnyeréséért több gazdasági szereplő versenyez, az alacsonyabb árakhoz, illetve jobb ár-érték arányú termékek és szolgáltatások beszerzéséhez vezet, a verseny pedig a piaci szereplőket egyúttal hatékonyabb működésre készíti és a verseny az innovációra is kedvező hatással lehet. A verseny által elért jobb beszerzési árak, illetve jobb minőség pedig az adófizetők szempontjából előnyös, hiszen javulhat a közberuházások, közszolgáltatások minősége a közpénzfelhasználás hatékonyságának növelésével.

A jobb versenyhelyzet tehát a hatékony és felelős gazdálkodás elvének érvényesülését is elősegíti, valamint uniós forrásból megvalósuló közbeszerzések esetén e források hatékonyabb felhasználását is biztosítja.

Az 1027/2021. (II.5.) Korm. határozat 1. pontja alapján a Kormány célul tűzte ki, hogy az egyajánlatos közbeszerzések Európai Unió módszertana szerinti arányát 15%-os szintnél alacsonyabb mértékűre kell csökkenteni. Az egyajánlatos közbeszerzések csökkentése fontos európai uniós elvárás is, amelyet az Európai Bizottság részére benyújtott Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervben is vállalt Magyarország.

A közbeszerzésekben a verseny növelése érdekében a Kormány megalkotta az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II.28.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Korm. rendelet), amely 2022. március 15-én lépett hatályba.

A Korm. rendelet 5. § (1) bekezdése alapján, ha egy ajánlatkérő esetében az egyajánlatos közbeszerzések aránya – az uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzések körében – a tárgyévet megelőző naptári évben a 20%-ot meghaladta, az ajánlatkérő köteles a tárgyévre vonatkozóan intézkedési tervet készíteni az egyajánlatos közbeszerzései számának csökkentésére vonatkozóan, az adott évre irányadó közbeszerzési tervére figyelemmel. A Korm. rendelet 5. § (2) bekezdése értelmében e rendelkezés nem alkalmazandó azon ajánlatkérők esetén, amelyek a tárgyévet megelőző naptári évben kevesebb mint öt, az uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzést folytattak le.

Az ajánlatkérőnek az intézkedési tervben meg kell vizsgálnia és be kell mutatnia különösen azt, hogy milyen lehetséges okai voltak a vizsgált évben az egyajánlatos közbeszerzések magas számának a közbeszerzési eljárásai során, milyen intézkedéseket tesz, illetve milyen beszerzési gyakorlatot kíván alkalmazni annak érdekében, hogy a tervezett beszerzéseinél biztosítsa a lehető legnagyobb versenyt, és az egyajánlatos közbeszerzéseinek a száma a lehető legalacsonyabb szintre csökkenjen.

Az intézkedési terv elkészítésének és közzétételének határideje első alkalommal 2022. április 30. napja, majd az ezt követő években a tárgyév március 31. napja.

III. A 2021. évi egyajánlatos közbeszerzésekre vonatkozó megállapítások

A BFK a Korm. rendelet szerint vizsgálandó, uniós eljárási rend szerinti közbeszerzési eljárások esetében 2021. évben nagy volumenű tervezési és mérnöki szolgáltatásokra, valamint műszaki tanácsadásra vonatkozó közbeszerzési eljárásokat folytatott, illetve zárt le.

A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja ajánlatkérői kötelezettségként rögzíti az előzetes piaci konzultáció alkalmazását olyan uniós értékhatárt elérő becsült értékű, nyílt vagy meghívásos közbeszerzési eljárások megindítása előtt, amelyek esetében a közbeszerzések tárgya a verseny alacsony szintjével legerősebben érintett, a közbeszerzésekért felelős miniszter által előzetesen közzétett beszerzési tárgyak körébe esik.

A 2021. évre vonatkozóan rendelkezésre álló adatok alapján az érintett beszerzési tárgyak köre a következő:

33000000-0	Orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek
34000000-7	Szállítófelszerelések és kiegészítő szállítási cikkek
90000000-7	Szennyvíz- és hulladéktisztítási és környezetvédelmi szolgáltatások
38000000-5	Laboratóriumi, optikai és precíziós felszerelések (kivéve szemüvegek)
50000000-5	Javítási és karbantartási szolgáltatások
39000000-2	Bútorok (beleértve irodai bútorok), lakberendezési cikkek, háztartási berendezések (kivéve világítás) és tisztítótermékek
42000000-6	Ipari gépek

A BFK nem folytatott, illetve zárt le 2021-ben a fenti tárgyköröket érintő, uniós értékhatárt elérő közbeszerzési eljárást.

A Korm. rendelet 4. §-ban foglalt módszerekkel számolva a BFK 2021. esztendőben 24 darab uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzési eljárást folytatott le, amelyből az egyajánlatos közbeszerzési eljárások száma 7 darab, aránya 29,2 % volt, így a Korm. rendelet alapján a 2022. évben kötelees intézkedési tervet készíteni.

A BFK a közbeszerzési eljárásai során egységként kezeli a fővárosi fejlesztéseket, a megvalósítandó beruházások, illetve azok tervezései komplex, nagy volumenű szolgáltatásokként valósulnak meg. Ilyen szintű feladatok ellátásához az ajánlattevők több esetben a közös ajánlattételt választották, vagy az alvállalkozói szerepvállalás mellett döntöttek, ez értelemszerűen növelte az egyajánlattevős eljárások számát.

Az elmúlt év egyajánlatos közbeszerzési eljárásainak okaként felmerül továbbá a tervezői piaci viszonyokra általánosan jellemző kapacitáshiány, mely az olyan, gyakran több szakágot érintő, speciális, gyakran ritka szakértelmet és jelentős tapasztalatot igénylő szolgáltatások esetében, mint amilyeneket a BFK a közbeszerzési eljárásai eredményeképpen kötendő szerződés keretében megrendel, hatványozottan jelentkező körülmény.

IV. Tervezett intézkedések és alkalmazandó gyakorlatok

1. A közbeszerzések műszaki előkészítése

A BFK a közbeszerzési eljárások előkészítése során törekedni fog arra, hogy a korábbiaknál is alaposabban mérje fel az adott beszerzés tárgyában teljesítésre képes gazdasági szereplőket, az általuk képviselt szaktudást és megismerhető gyakorlati tapasztalatot, műszaki paramétereiket, melyek figyelembevételével kerülhetnek az ajánlatkérői alkalmassági és egyéb szerződéses követelmények előírásra.

A műszaki leírások elkészítése során beépítésre fognak kerülni a korábbi azonos, vagy legalább hasonló tárgyú szerződések teljesítése során szerzett ajánlatkérői gyakorlati tapasztalatok, valamint az adott esetben lefolytatott előzetes piaci konzultáció során a piaci szereplőktől érkezett visszajelzések is.

A műszaki leírások kidolgozása során továbbra is kiemelten törekszik Társaságunk a versenysemleges előírások rögzítésére, valamint arra, hogy a műszaki leírásban szereplő paramétereknek lehetőség szerint minél több gazdasági szereplő meg tudja felelni.

Amennyiben a BFK bármely eljárásának műszaki leírása konkrét gyártmányra, típusra hivatkozna, azzal egyenértékű termékeket/szolgáltatásokat is biztosíthat a nyertes ajánlattevő.

Társaságunk vállalja továbbá, hogy az eljárások előkészítése során gondoskodik a megfelelő szaktudással és tapasztalattal rendelkező közreműködők bevonásáról.

A BFK a jövőben közbeszerzési szabályzatában rögzíteni fogja, hogy csak olyan uniós eljárási rend szerinti nyílt eljárás kezdeményezhető és indítható, amely eljárás műszaki tartalmát várhatóan több gazdasági szereplő is teljesíteni képes, és ezen vélelmezett gazdasági szereplők előzetes névsorát az eljárás kezdeményezésekor a műszaki szakterületnek dokumentáltan meg kell adnia, biztosítva a műszaki leírás versenysemlegességének, illetve a potenciális ajánlattevők körének dokumentált formában történő vizsgálatát.

2. Előzetes piaci konzultáció gyakoribb alkalmazása

A BFK a közbeszerzési eljárások előkészítése során a jövőben – adott esetben, lehetőségei szerint - alkalmazni fogja az előzetes piaci konzultációt, mint eljárási cselekményt is, mely során a piaci visszajelzések alapján felméri a beszerzés megvalósíthatóságát, a műszaki leírás és előírandó szerződéses feltételek megfelelőségét, a piaci kapacitásokat, adott esetben a költségeket befolyásoló tényezőket, valamint megismerhet akár új, innovatív műszaki megoldásokat is, és a pontos becsült érték meghatározásában is segítségére lehet.

A BFK utólag visszajelzést fog kérni a távolmaradás okát tekintve azoktól a gazdasági szereplőktől, akik részt vettek az előzetes piaci konzultációban, a piac jelentős szereplői, de a közbeszerzési eljárásban mégsem nyújtottak be ajánlatot. A visszajelzések alapján cél a beszerzési gyakorlat javítása, akár újabb intézkedések, belső eljárásrendi intézkedések kidolgozása útján.

3. A Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerint eredménytelenségi ok alkalmazása

A Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerint:

„Az ajánlatkérő eredménytelenné nyilváníthatja az eljárást, ha a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás kivételével - egy szakaszból álló eljárásban vagy több szakaszból álló eljárás ajánlattételi (párbeszéd) szakaszában nem nyújtottak be az ajánlattételi határidőben legalább két ajánlatot (megoldási javaslatot), vagy több szakaszból álló eljárás részvételi szakaszában a részvételi határidőben legalább két részvételi jelentkezést.”

2022. évtől kezdődően ezen eredménytelenségi ok – főszabály szerint uniós eljárási rend szerinti nyílt eljárásban – előírásra fog kerülni, csökkentve ezzel az eredményes egyajánlatos közbeszerzési eljárások számát.

4. Előzetes tájékoztatók gyakoribb alkalmazása

A Kbt. 38. § (4) bekezdésnek megfelelően *„az ajánlatkérő a költségvetési év kezdetét követően előzetes tájékoztatót - a közszolgáltató ajánlatkérő külön jogszabály szerinti időszakos előzetes tájékoztatót - készíthet az adott évről, vagy az elkövetkező legfeljebb tizenkét hónapra tervezett összes árubeszerzéséről, építési beruházásáról vagy szolgáltatás megrendeléséről.”*

A tájékoztatót az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívást tartalmazó hirdetmény feladásának napját legalább harmincöt nappal megelőzően, de legfeljebb tizenkét hónapon belül adhatja fel.

A BFK a jövőben az előzetes tájékoztató hirdetmények gyakoribb alkalmazásával törekszik arra, hogy az érintett piaci szereplők mielőbb tudomást szerezzenek a várható közbeszerzésről, ezzel segítve a gazdasági szereplőket a kapacitásaik tervezésében, növelve az ajánlattételi szándékot.

5. A közbeszerzési eljárások kiírásának időbeli ütemezése, ajánlattételi határidő megfelelő meghatározása

A BFK az előzetes tájékoztatók gyakoribb alkalmazása mellett a jövőben törekedni fog arra, hogy közbeszerzési eljárásainak hirdetményei ne olyan időszakban jelenjenek meg, amikor kisebb a gazdasági szereplők aktivitása (mint pl. ünnepi időszakok), így is biztosítva, hogy az eljárás megindításának híre minél több potenciális gazdasági szereplő tudomására jusson.

A BFK továbbá a jövőben is gondoskodni fog arról, hogy az adott közbeszerzési eljárások során nem csupán a törvényi előírások szerinti minimális, hanem az alapos és átgondolt ajánlatok megtételéhez szükséges, valóban megfelelő ajánlattételi határidőt biztosítsa.

6. Alkalmassági követelmények, szerződéses feltételrendszerek felülvizsgálata

A BFK a jövőben is törekedni fog arra, hogy az alkalmassági feltételeket a ténylegesen minimális elvárások szerint határozza meg és azok – az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód és verseny tisztaságára vonatkozó alapelvek mentén – a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek legyenek.

A BFK a jelenlegi gyakorlatában is kiemelt figyelmet szentel az alkalmassági feltételek arányos meghatározásának vizsgálatára, a jövőben ezen vizsgálatot kiegészíti azzal, hogy közbeszerzési szabályzatában rögzíteni fogja: csak olyan uniós eljárási rend szerinti nyílt eljárás indítható, amely eljárásban rögzített alkalmassági minimumkövetelményeket várhatóan több gazdasági szereplő is teljesíteni képes.

A BFK ezen felül a szerződéses feltételrendszer kapcsán is fokozott vizsgálatot fog folytatni a tekintetben, hogy ne kerüljenek meghatározásra a piaci szereplők szemszögéből fokozottan aránytalan előírások, irreális és teljesíthetetlen határidők vagy túlzó kötbérek.

A BFK a feltételes közbeszerzései során a jövőben törekedni fog arra, hogy a szerződés hatálybalépésének lehetséges határidejét a valóban szükséges legkisebb mértékben, de maximum a szerződés kölcsönös aláírásától számított 6 hónapban határozza meg.

V. A tervezett intézkedések végrehajtása

Az intézkedési terv megvalósításának határideje: 2023. március 31.

Az intézkedési terv végrehajtásában részt vevők: A BFK valamennyi, közbeszerzési eljárások előkészítésében és lefolytatásában részt vevő szervezeti egysége.

Az intézkedési terv végrehajtásának ellenőrzése és értékelése: A BFK a jövőben a tárgyévét követő év március 31-ig kimutatást készít az intézkedési tervben vállalt módszerek, gyakorlatok eredményeiről és tapasztalatairól, melyet tájékoztatásul az illetékes Döntéshozó elé terjeszt.